

SZENTES ÉS VIDÉKE

A Csongrádvármegyei Gazdasági Egyesület Hivatalos Közlönye.

Megjelen **vasárnap** és **csütörtökön**.
Előfizetési ár:
Egyszerre 2 korona 50 fillér. Felévre 3 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-utca, Pollák-ház.
hová a leírások címzendők.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt áron számít fel.

Egészségügy.

A belügyi kormányzat szakszerű feladatai között igazán nehéz meghatározni azt, hogy fontosságára és horderejére nézve melyik az előbbre való. De ha nem lehet tagadni, hogy anyag nélkül a legjelesebb mester sem állíthat elő semmit, akkor kétségtelenül igaz az is, hogy az állam megerősítése és tovább fejlesztése szempontjából az emberi anyag megtartása és ami ennek sikerét biztosítja, — a jó közegészségügyi politika a belkormányzatnak első sorban képezi kiválóan gondozandó feladatát.

Ha szemügyre vesszük a legutóbbi esztendő munkájeredményét, be kell ismernünk, hogy a belügyi kormány a közegészségügy terén igazán nagyarányú és áldásos munkát végzett és — dícséretre legyen mondva — az utóbbi három-négy év alatt az ember-egészségügy érdekében többet tett, mint tettek annak előtte 20 éven keresztül.

Nézzük csak, mit mondanak a statisztikai adatok. Nem megyünk bele az apróbb részletekbe, csak felsoroljuk, hogy úgy a felnőttek, mint a gyermekek halálzási arányának csökkenése a higiénikus viszonyok javulásának tulajdonítható. Ott vannak a vízvezetékek, a fűrt és ártézi kútak, a városok csatornázása, kórházak létesítése, a fertőző betegségek körül való eljárás szabályozása és ezen betegségek irtása, üldözése, — szóval az intézkedések egész hosszú sora, melyek mind a közegészségügyi érdekek célját szolgálják.

A miniszteri jelentések számat adnak arról: mi történt a gyógyszerári ügyekben, droguista ügyben, a gyógyszerek ármegállapítása kérdésében, az orvosok fizetésminimumának rendezésére, a fürdőügyben, az elmebeteg befogadására szolgáló intézetek, illetőleg az elmebeteg helyek és házak dolgában, a fertőző betegségek egész sorát illetőleg, a difteritisz gyógyítása és a szérumnak ezen túl nagyobb mértékben, tökéletesebb minőségben való előállításának dolgában, a trachomaügyben, stb.

Különösen igen figyelemreméltó tevékenységet észlelünk a kórházügy terén.

Ebben a szegény országban, a mi szerény eszközeink mellett nem kicsinylendő esemény az, hogy a mult esztendőben három nagyszabású kórház nyílt meg: Gyulán, Miskolcon

és Székesfehérváron. Tető alatt vannak az új kórházak: Besztercebányán, Esztergomban, Losoncson és Szentesen. Új kórház építését tervezik: Baján, Medgyesen, Verseczen, Sátoralja-Ujhelyen; városi és vármegyei kórház a németújvári, siklósi, zirczi, rozsnói és selmecbányai; magánkórházak pedig: Alsó-Gallán, Lócsén, Köpcsényben vannak és Budapestten kettő.

Itt van továbbá a bábaügy.

Emlékezzünk rá, hogy a mult esztendei országos költségvetési tárgyalások alkalmával mondott beszédében milyen nagy súlyt fektetett a belügyminiszter arra, hogy hazánkban a gyermekhalandóság lehetőleg csökkentessék s amennyire csak lehet, a közegészségügynek ez az elsőrendű tényezője fejlesztéssék és gondoztassék.

Miután a cédulás bábákat még ma sem tudjuk nélkülözni, igyekezett, a bábaintézeteken fölül az országban minél több tanfolyamot létesíteni, hogy ezekben a régi kuzroló asszonyok helyett jól kitanított és a kezelésben teljesen jártas személyzetet neveljenek és képezzenek. Két ilyen tanfolyam nyílt meg: Miskolcon és Eperjesen. Segélybe bevont a belügyminiszter tanfolyamokat Pécsen és Kolozsváron, hasonlókat nyitott Nyitrán és Marosvásárhelyen; új ilyen intézmények nyitására előmunkálatok történtek Máramaros-szigeten, Rimaszombaton és Temesvároton.

De ami a legfontosabb: áthatva attól a gondolattól, melynek e sorok elején mi is kifejezést adtunk, hogy tudatában annak, miszerint a magyar emberanyagok szaporítására szüksége van a társadalomnak és a magyar államnak, e célból különösen gondozás alá vette a belügyi kormány az elhagyott és talált gyermekek ügyét és e tekintetben — állíthatjuk — hazánkban a gyermekhalandóság megakadályozása, a talált és elhagyott gyermekek nevelése és megtartása szempontjából évtizedeken keresztül nem történt annyi, mint az utolsó néhány év alatt. A legutóbbi állami költségvetésben e célra 2.200.000 korona lett felvéve és így nem kevesebb, mint évenként 7—8000 gyermek életének megmentéséről van szó.

De a kormány nem régiben igéretet tett arra is, hogy törvényjavaslatot terjessz be egy Budapesten felállítandó nagyszabású állami lenchéz létesítése ügyében; azonkívül az ország különböző részeiben még hat

ilyen lenchézát állítanak föl, a gyermekhalandóság csökkentésére.

Az eredmények máris ékesen szólnak az áldásos intézmények mellett. Mig például 1892-ben 34,6 százalék volt a gyermekhalandóság 1000 után számítva, addig ez 1900-ban már 21 százalékra lepadt. Megemlítjük azt is, hogy a »Fehér Kereszt» országos lenchézgyesület budapesti központi intézetében és annak fiókin-tézeteiben 1900-ban már 11507 gyermeket, a bpesti első gyermekmenhelyegyesületben pedig mintegy 1300 gyermeket gondoztak s ezenkívül egyeseknél 1451 gyermek segélyezett az országos alap terhére.

Ha még felemlítjük, hogy a kormány ezenfölül a Sándor-féle alapot, a fogházi és toloncalappal egyesítve, ami körülbelül 2.700000 koronát tesz ki, szintén lenchézi intézetek felállítására akarja fordítani, akkor nagyjában megrajzoltuk azt a keretet, amelyben a közegészségügy tekintetében a belügyi kormány intézkedései mozognak.

De ne higyük, hogy ezzel már elértünk a netovábbig. Számos olyan higiénikus intézmény van még, amely meghonosításra vár, hogy e téren is a többi kultúrállam mellé sorakozhasunk, mert eddig éppen a legdrágább kincse, az emberanyagra fektettük a legkisebb súlyt és az igazán szomorú halálzási statisztikában mi vittük úgyszólván a vezető szerepet.

A fertőző betegségek ellen való védekezésnek minél hatályosabbá tétele, a kórház-, elmebeteg- és bábaügynek európai színvonalra való emelése, a közegészségügyi közegeknek — beleértve azokat is, akik a megyei közigazgatás útján közvetve szolgálják a nagy állami érdeket — tisztességes díjazása, ha egyébként nem lehetne, az egész vonalon való államosítás útján; a forrás- és fürdőügynek közegészségi szempontból való kezelése stb. stb. — mind oly intézkedések, melyek a közel jövő mulhatatlanul megoldandó nagy kérdései közé sorakoznak.

Aki ezeket helyesen oldja meg: az igazán maradandó emléket állít magának hazánk történetében.

Cseplőgéptulajdonosok figyelmébe.

A gazdasági, anks- és cseplőgéptulajdonosokról szóló törvény kiegészítéséről intézendő 1902. évi XIV. törvény cikk a cseplőgépek és szecskaavógépek tulajdonosainak kötelességévé teszi, hogy az ezen gépekkel fog-

lalkozó alkalmazottakat a nevezett pénztár rendkívüli tagjai közé — saját költségekükön — beirassák.

Miután az alkalmazottak beiratása a segélypénztárba kétféle módon, tudniillik, vagy a felveendő névszerint való megnevezésével, vagy külön biztosítási szerződés útján is történhetik, mely utóbbi esetben a biztosítottak egyénenként való megnevezése nem szükséges, — ez okból legcélszerűbbnek véljük a törvény ide vonatkozó rendelkezéseit, — a cséplőgéptulajdonosok okulására — itt szó szerint közölni és erre a közlésre az érdekeltek figyelmét külön is felhívni.

A gazdasági cseléd- és munkássegélypénztár törvényének kiegészítéséről szóló ez az 1902. évi XIV. törvénycik 13 §-nak 6-ik bekezdése szó szerint így rendelkezik:

„A géptulajdonosok kötelesek lévén a cséplőgépnél alkalmazott fűtőt, etetőket, a gépen álló kéveadókat, továbbá a szecs-kavágó gépnél alkalmazott etetőt, ha azok a pénztárnál baleset esetére különben még nem lennének biztosítva, saját költségeükön ön felvétetni a rendkívüli tagok közé: e munkások bejelentését maga a géptulajdonos is megteheti, de a felveendőket névszerint meg kell nevezni. A jelentkezők a községi előjárásnál a jelentkezőnek a rendkívüli tagsági díjat készpénzben kell fizetni.”

Megjegyezzük erre, hogy az illeték módon való beiratkozásnál egyénenként egy-egy korona a rendkívüli tagsági díj, melyet a cséplőgép vagy szecs-kavágógéptulajdonosainak minden névvel megnevezett munkása után a bejelentéskor azonnal lefizetni kell.

Ugyan-e törvény 16. §-nak első és következő bekezdései szó szerint így intézkednek:

„A pénztár igazgatósága fel van jogosítva arra, hogy a gazdasági gépeknél alkalmazott munkásoknak baleset esetére való biztosítására nézve a munkaadókkal a géptulajdonosokkal külön biztosítási szerződésekkel köthessen, a nélkül, hogy a biztosítottak egyénenként névszerint megjelöltetnének.

Az ilyen biztosítás feltételeit a díjtételeit a központi igazgatóság állapítja meg. E feltételekről s díjtételekről az igazgatóság köteles időnként hirdetmény által tájékoztatni az érdekelt közönséget.

Az a munkaadó vagy géptulajdonos, aki ilyen módon akarja a munkásokat biztosítani, a 17. minta szerinti nyilatkozatot állítja ki s ezt a megfelelő díjjal együtt vagy az előjárás útján, vagy pedig közvetlenül küldje meg az igazgatóságnak. Ilyen minta minden előjárásnál s helyi bizottságnál kapható.

Ha a fél a 17. minta szerinti nyilatkozatot betérjeszti s a megfelelő díjösszeget befizeti: a biztosítási szerződés létrejön tekintendő és a pénztár a biztosítási kötvényt a félnek megküldi. A biztosítás ilyen esetben a befizetést követő napon déli 12 órákor kezdődik.

Cséplőgép- és szecs-kavágógéptulajdonos gazdáink a maguk érdekében cselekedzenek, ha az ezen gépek mellett foglalkozó munkásokat a szegődtetésükre megkérdjük: vajjon tagjai-e a pénztárnak és ha nem volnának azok, akkor rögtön — tetézése szerint

— az egyik vagy másik módon saját költségére beiratja őket Szánthó Lajos dr. közigazgatási jegyzőnél, aki nálunk ez ügyek kezelője. Mert a beiratás elmulasztása folytán, baleset ha bekövetkezik, az a gazdát érzékenyen fogja sújtani.

A horgosi panama.

(Dorner jegyző bűnpöre.)

Bámulatos a bűnös emlékező tehetsége A legvaltozatosabb cselekvények halmazata között csudás bizottsággal vibrál a legapróbb részletekig. Nincs név, amelyre ne emlékeznék, nincs adat vagy nap meghatározás, amit biztosan ne tudna. Ilyenfajta bűnös a horgosi volt jegyző: Dorner Béla is, a nemrég még elegáns úr, akinek emlékező tehetsége a hét hónapos vizsgálati fogság alatt sem tört meg. Bűnügyének egész eddigi tárgyalása egyrészt vakmerőségének és ügyességének bizonyosságait hozta elő, de másrészt nem csekély hivatalnokai tehetségeit is. Kétségtelen dolog, hogy a sikkasztásra veteműlő közhivatalnokok legtöbbje a közönség és fölöttesei bizalmába és beülésébe éppen kiváló tehetségei révén jut be.

Harmadik nap.

Szombaton, Dorner bűnügyének harmadnapos tárgyalása alkalmakor, amely reggel 9 órákor kezdődött, humoros részletek kellettek szokszor zajos derűtséget.

A tárgyalás menete e harmadik napon a következő:

A Vass Imrétől és negyven társától felvett 285 korona földberősség elikkasztása miatt emelt váddal szemben a vádlott arra hivatkozik, hogy a földberletek szerződésének megerősítése miatt szerződési másolatokra volt szükség, amit Szafka László, a közigazgatási miniszter Karaffája megkívánt és ezeknek kiállításáért vette ő fel a pénzeiket. Erre neki községi határozat adott volna jogot. Ezt a védekezést azonban a föllovasott jegyzőkönyvi adatok megcáfolják.

Vass Imre ifj. horgosi gazdasági ispán vallomása teljesen jelentéktelen és Czérna János tanúé is.

Konyovics György ügyész a többi 40 tanú kihallgatását mellőzendőnek tartja, mert a vádlott úgy sem állítja, hogy a tanúk aláírták volna a másolatokat. A védő is hozzájárul az előterjesztéshez és csak Burg Dénes kihallgatását óhajtja.

Burg Dénes igazolja Dorner vallomását, amire a törvényszék elrendeli az irástudó tanúk kihallgatását.

Szaniszló János eladja, hogy ő tud írni, még sem vele irattak alá a jegyzőkönyvet. A vádlott megbüntetését nem kívánja, hanem a napidíjat igen. Dorner kijelenti, hogy a tanút nem akarták a tanýáról befarsztani. Bicskei György maga írta alá a jegyzőkönyveket. Nagy Gusztó Mátýás és Nagy Gusztó Antal vallomása is csak a napidíj megkívánásában összpontosulnak.

Demus Adámnak az a kára, hogy bélyeget kellett fizetni.

— De hiszen az nem kár.

— Dehogy nem, hiszen majd fizetnem kell.

— Hat azt honnan tudja?

— Mindig az a vége. Most is, tudom, azért hívtak be. Csak kár az, ó. m. a. f.

— Aláírta-e a szerződést?

— Nem.

— Hiszen itt az aláírása.

— Az meg lehet. Bánom is én.

— Kívánja-e Dorner megbüntetését?

— Ha fizetnem kell, igen. Egyébként még semmit se kívánjanak, se ne kereszenek.

A többi tanú vallomása hasonfajta, értéktelen. Kisák András kára, szerinte az, hogy az egyik bérelt parcellán kiesi a termés. Ezért kéri Dorner megbüntetését (!), mert ő mindig fizeti a bérléptét.

Dani Andrást hallgatja már ki a törvény-

szék, amidőn Kisák András nagy hangon fölkiált:

— Nem kívánom a Dorner megbüntetését.

Demus János, 1 számú Erdélyi Mihály, Fehér János semmit se vallanak.

Fehér Jánosotl kérdik, emelne-e vádat?

— Az már nem az én dolgom, hanem a törvényszék gondja.

— Jaj, barátom, — mondja az elnök — tudom én azt, hogy mi a mi dolgunk, mi a mi gondunk. Van e kára?

— Van.

— Micsoda?

— Nincs az okmányon bélyeg.

— Honnan tudja? Láttá?

— Nem én, csak tudom, hogy így szokott az esni.

Körmeny Györgyötől kérdik, hány éves.

— Negyven.

— Hiszen tavaly negyvenhárom volt.

— Akkor maskép emlékeztem.

Erdélyi György, Ördög Pál és Sárkány Pál megerősítik Dorner vallomását, szemben 2. számú Erdélyi Mihályval, akitől kérdik:

— Tud-e írni?

— Lassan tudok, de már rajta magam se igen tudok elmenni.

— Hat mit tud írni?

— Csak a nevemet, azt is úgy, hogy valami nyomom lögyön.

Most a 3. számú Erdélyi Mihály jő. Nem tud írni, vallomást nem tesz. Szekeres Pál vallomása Dornerét erősíti meg. Körmeny János azt mondja, hogy ő nem is bérelt. Sárkány Pál a hallgatóság sorából kiált közbe:

— Hat nem te vagy az koma, hanem a György öcsöce.

Fodor Albert, Berényi Lajos és Sulyok Miklós a következők.

— Van-e kára? — Kérdik Sulyoktól

— Van földem.

— Nem azt kérdeztük, hogy gyereke van-e. Van-e kára?

— Bánom is én, ha van a, csak fizetni ne kölljön.

Farkas Pál, Dobó János és Kurucz Gyergely tanúk nem jelentkeztek, mert elmentek csirkét eladni. Tolnai Mihály és Ördög Mihály visszavonják a vádat.

— Nem kívánom a megbüntetését, csak engem ne csukjanak be, mert nem ezért gyűttem, — mondja Ördög.

A többi tanú is — Sörgi János kivételével — mind visszavonja a vádat, amire az elnök dében, hétfő reggel 9 órára tűzi ki a tárgyalás folytatását.

Negyedik nap.

A következő, negyedik napi tárgyaláson újabb adatokkal szaporodott Dorner jegyző bűnrónikája. A vádlott azonban bámulatos tehetséggel védekezik és jogi tudása is feltűntést kelt.

A sorra kerülő vádak között az első, hogy Kiss Miklós horgosi földműves Kemény testvérék nagyszalontai lakosoktól 1600 koronáért egy házat vett. Az ügyletet a jegyző közvetítette, akinek a kezébe Kiss le is fizette a vételár felét. Dorner a 800 koronából azonban 270 koronát saját céljaira fordított.

Dorner azzal védekezik, hogy a 270 koronát kölcsön kaptá.

Kiss Miklós tanú elmondja, hogy ez a vétel neki 270 korona kárt okozott.

— Megengedte-e ön a jegyzőnek, hogy ezt a pénzt kölcsön használhassa?

— Nem, kértém is, de ő halasztgatta és azt mondotta, hogy kamatostul fizeti vissza.

Elnök Dornerhez:

— Van erre megjegyzése?

— A tanú téved. Ő hallgatag belecgyezett a kölcsönbe.

A tanút szembesítik a vádlottal, Kiss kijelenti, hogy csak azért hagyta nála a pénzt, mert többszörös kérésére sem tudta visszakapni.

— Kívánja a kár megtérítését?

— Nincs kérem, a jegyzőnek semmije.

Hiába kívánom.

— Akkor 28-ikán, a vad- és védőbezedék után nyilatkozzék.

A következő ügy ismét hagyatékai sikasztás. Zöldi Ferenczné Kurucz Agnes ja-

vára a szentesi adóhivatal a megyei árvaszék felhívására 376 korona 66 fillért küldött Horgos előjáróságához. A jegyző hamis nyugta alapján fölvetve a községi pénztárból a pénzt és elküldte.

— A sikkasztást elkövettem, de az okirathamisítást nem. A leány pénze után ugyanis az apja járt, aki írni nem tudott. Kijelentettem neki, hogy a pénzt, ha megjő, felveszem és majd neki átadom. Ki is állítottam a nyugtát és fölvettem. A fél azonban hettekig nem jött a pénzért. Egyszer csak árverés volt ellenem. Mielőtt a dob megszólalt volna az udvaromon, kifiztettem az adósságot Kurucz Ágnes pénzéből.

Mityók András 600 koronát fizetett le a jegyző kezéhez kiskorú Móra Ferenc és testvérei javára, amiből Dorner 492 korona 42 fillért sikkasztott el.

Vince János 208 koronát adott át Dornernek, hogy kiskorú Mátys fia javára küldje át az árvaszékhez. A jegyző a pénzt természetesen elikkasztotta és az árvaszékhez küldött jelentésében azt terjesztette elő, hogy a pénzt a gyám a kiskorú gyermek nevelési céljaira felhasználta.

Boza János által Demus János javára Bácsmegeye árvaszékéhez beküldendő 133 korona elikkasztásában Dorner nem éri magát bűnösnek és a vádlott bűncselekmény elkövetését tagadja.

Hoós István horgosi lakostól Grün Adolfiné örököséi javára 200 koronát kapott, hogy azt Csongrádmegeye árvaszékéhez beküldje. A pénzt azonban más, előbb elikkasztott összegek rendezésére fordította és okirathamisítással az árvaszékhez olyan fölterjesztést tett, mintha a gyám kezéhez a pénzt lefizette volna. A vádlott az okirathamisítást tagadja, a sikkasztást azonban beismeri.

Az elnök a tárgyalás folytatását másnapra tűzi ki.

Ujdonságok

Szentes, 1902. július 24.

— **Rendkívüli megyegyűlés.** Csongrád-vármegye törvényhatósági bizottsága f. hó 31-én délelőtt 10 órakor rendkívüli gyűlést tart a vármegyeház nagytermében. A gyűlés tárgysorozatán van a vásárhely-makó-nszt-miklósi vasútépítéshez való hozzájárulás céljaira felveendő 200000 koronás és a törvényhatósági közútkat fokozatosan műutakká kiépítése céljaira felveendő 400000 koronás kölcsönöknek a Pesti Hazai Első Takarékpénztár által kiállított kötvénye, melyet az alispán jóváhagyás végett mutat be; ezzel kapcsolatos a fentemlíttet vasúti érdekeltség végrehajtó bizottságának megkezdése, hogy vármegyénk a 200000 korona hozzájárulást az építési pénztárba fizesse be. — **Targysorozat** van továbbá **Füstli Molnár Lajos** és társának a f. évi május 15-ki általános és **Tasnády Antal** drnak a f. évi június 23-án tartott részleges szentesi tisztújítás ellen benyújtott föllebbezésük. — **Végül** tárgysorozat van a belügy-miniszternek a várm. törvényhatósági bizottság ügyrendjét és tanácskozási szabályzatát jóváhagyó leirata és a belügyminiszternek a várm. köztisztviselési szabályrendelet módosítását elrendelő leirata.

— **Az adófelsőzlamlási bizottság.** A pénzügyminisztertől leérkezett az adófelsőzlamlási bizottság megalakítására vonatkozó leirat. A bizottság, amely az adókövető bizottságok tárgyalásai ellen beadott föllebbezéseket fogja elintézni, az egész Csongrád-vármegyére vonatkozólag szeptember elsején kezd meg a munkáját Szegeden. A bizottság elnöke: **Barcsa y Károly** szegedi gyógyszerész, helyettes elnöke **Hegedűs István** volt Tápé községi jegyző; tagjai: a pénzügyigaz-

gatóság részéről **Ernszt József** nyug. pénzügyi tanácsos, **Kátay Ferdinánd**, **Kiss Gyula**, **Grüner Géza**, **Szomor Dezso** dr. és **Hézsó Pal**. A bizottság tárgyalásait Szegeden a pénzügyi palotában tartja.

— **Vasúti értekezlet.** A vásárhely-makó-nszt-miklósi vasúti érdekeltség végrehajtó bizottságát **Mesáros Sándor** dr. Csanád vármegyei főispán-elnök tegnapra hívta össze értekezletre, Makóra. Ennek az értekezletnek egyik feladata, hogy megkösse a szerződést az arad-csanádi egyesült vasúttársulattal, az ezen társulat tulajdonát tevő makó-apátfalvi vonalszakasz pályatestének közös használatára nézve. A szerződés-kötés azonban nem lesz valami könnyű munka és valószínű, hogy e részben a tegnapi értekezlet nem is hozta meg a megoldást. Mert az arad-csanádi egyesült vasúti társaság, az érintett vonalszakasz 5300 méternyi pályatestének használatba bocsátásáért rengeteg összeget kér. Minden ezen pályatesten átfutó kocsijáért a vásárhely-makó-nszt-miklósi érdekeltségnek évi 2 koronát kíván az arad-csanádi egyesült vasút, ami évenként legkevesebb 22000 koronát tesz ki. Ilyen követeléssel szemben leghelyesebb álláspont volna a vásárhely-makó-nszt-miklósi érdekeltség részéről az, ha kimondaná, hogy a kérdéses pályatestet nem kívánja igénybe venni, hanem e helyett magának a makó-apátfalvi 5300 méteres szakaszon külön pályatestet épít.

— **Esperességi közgyűlés.** A csanád-csongrádi ev. egyházmegeye elnöksége: **Há sz Antal** egyházm. felügyelő — **magyarbányai nagybirtokos** — és **Petrovics Soma** cserpes a folyó évi rendes közgyűlést Szentesre hívták össze. — A közgyűlés napjúl augusztus 13-ka van kitűzve, azzal a sorrenddel, hogy előző nap délelőtt az egyházmegeyei népiszkolaszék, délután lelkesíti értekezlet, hét és fél órakor egyházmegeyei előtanácskozómany előzi meg s készíti elő a másnapon megtartandó közgyűlést.

— **A termés a vármegyében.** A földmivelésügyi értesítő most teszi közzé a földmivelésügyi miniszter jelentését a termésről. A jelentés statisztikája szerint vármegyénkben a következő a terméseredmény: Búzával be van vetve 145,769 hold, az összes termés, a gazdasági tudósítóktól beérkezett jelentések alapján 1,021,300 métermázsza. (Tavaly 749,720 mm. volt). **Rozsszá**l be van vetve 49,582 hold, a termés 365,900 métermázsza. (Tavaly volt 287,499 mm.). **Arpával** be van vetve 33,886 hold, a termés 245,100 métermázsza. (Tavaly 230,181 mm. volt). — **Zab**bal be van vetve 12,635 hold, a termés 100,200 métermázsza. (Tavaly volt 83,442 mm.). — A **Duna-Tisza** közén elég jól fejlődik a **kukorica**, csak a késői gyöngye. A **repce** részben kielégítő termést adott. A **kerti vetemények** jól fejlődnek, úgyszintén a **hüvelyesek** is. Csak a **dinnye** meg az **uborka** van elmaradva. A **dohány** lassan fejlődik, sok palántát utólag kellett pótolni. A **lucerna** és **lóhere** elég jó termést adott. Sokat ígér a **szőlő**, amit a **többi gyümölcsfajról** nem lehet elmondani, mert a **tavaszi fagy** és **jégverés** sok kárt okozott.

— **Siketnéma gyilkos.** A kisteleki **Kucsera**-tanán gyilkosság történt f. hó 22-én. **Kucsera Lajos**, akit némaságáért Kistelekben csak **Kuka Lajos** gúnynéven ismernek, agyonverte a **Mihály** testvérje sógorát, **Kaczur Pált** s aztán véres ruhában futvást szaladt be a községbe, a **csendőrszvezető**höz, hogy — úgy — ahogyan éppen képes volt, megmagyarázza neki a szörnyű rémtettet. Az eset az, hogy **Kucsera Lajos** meg két sziatén

siketnéma nővére — mikor edesatyjuk meghalt — úgy osztozkodtak meg másik 3 ép testvérükkel, hogy a némáknak jutott az örökség két harmada, az ép testvéreknek egy harmad, a némák gyanja pedig a legidősebb testvér: **Mihály** lett. A testvéri jóviszony hamarosan felbomlott. **Pörökösödés** folytán a **kuka Lajos** és két szerencsétlen nővérét egyszer ki is helyezték a birtokból, melyet ekkor **Mihály** testvérük vett át, majd megint a siketnémak kerültek vissza törvényes örökükbe és maguk gazdálkodtak. A pört azonban **Mihály** bátyjuk folytatta ellentük és mikor a napokban azt az értesítést kapta, hogy a termésre és a föld más jövedelmeire ráteheti a kezét, a sógorát, **Kaczur Pált** küldte ki, hogy intézkedjék a tanyán. **Kaczur Pál** aztán valami ócska revolverfélével fegyverkezett fel erre az aktuára és nagyon fogadkozott, hogy majd **«kibrikolja ő a Lajost a tanyából, ha nekimegy.»** — Mert számított rá, hogy a siketnémak részéről ellentállásra talál; aminthogy talált is, mikor f. hó 22-én kiment. A szerencsétlen siketnémak ellentálltak, **verekedés** támadt s úgy fordult a dolog, hogy a fegyver golyója **Kaczur** érte és **ő reá** zúdult az életkioltó sulyos kaputékés úgy, hogy életben nem tért vissza többé a tanyáról. **Csak** összeronsolt hulláját szállították be a kisteleki hullaházba, ahol **Loesz Jeno** dr. községi orvos és a **Rigó Endre** dr. helyettes vizsgálóbíró kíséretében Kistelekre nyomban kiutazott **Bergér Mór** dr. törvényszéki orvos felboncolták. A gyilkos siketnéma legényt pedig **csendőrkök** kísérték be Szegedre, a törvényszék fogházába.

— **Az italmérés korlátozása érdekében** tett előterjesztést **Arady Kálmán** főkapitány a pénzügyigazgatósághoz. Ez előterjesztésében a főkapitány rámutat nem csupán az italmérések túltengésével járó közlelkerköltelenedésre, de arra is, hogy az utóbbi évek sulyos gazdasági válsága folytán sok szentesen miután a korlátolt kímérések száma is rengetegre felszaporodott. Eppen ezért azt kéri a főkapitány a pénzügyigazgatóságtól, hogy a korlátlan italméresi engedélyek számát 70-ről szállítsa le, természetesen a már szerzett jogok sérelme nélkül hatvanra olyanformán, hogy a megszűnt italmérések helyett új engedélyeket ne adjon ki addig, míg csak a szám 60-ra nem redukálódott s ekkor is ez a szám tartassék meg. Kéri továbbá a főkapitány, hogy korlátolt kímérésre pedig, — kivéven a szőlőtulajdonosok saját termésű boraiknak pecsétes, zárt palackokban való kímérését — az engedélyek kiadását egyelőre egyáltalán vége tiltsa be. A főkapitány ez előterjesztése mindenképp méltó rá, hogy illetékes helyen figyelembe vegyék.

— **Hurokra került betörő.** A véletlen jó fogashoz segítette rendőrségünket vásár szombatján, f. hó 19-én. E napon ugyanis a vásárszéli huszárkörösmában idogált **Neruda** Ferenc sertésherülő az ócscsével. Egy züllött külsejű alak telepedett le ezenközben **Neruda** mellé, aki csakhamar azon vette magát észre, hogy a zsebórája lancostól eltűnt. Gyanúja a züllött idegenre esett, akit csakhamar kérdőre is vont, majd, mikor ez a tolvajtást tagadta, ököllal kezdte vallatni amire az idegen elő is adta az órát és lancot. **Neruda** a tolvajt rendőrség kezébe szolgáltatatta, ahol az idegent vallatóra fogták és ekkor derült ki, milyen jó fogást csinált benne a rendőrség, mert a züllött óratolvaj **Bumba** (Mohácsi) **József**, országosan körözött hírhedt betörő volt.

— **Megszűnt jószágvészedelem.** A csongrádi főszolgabírósgától a helybeli rendőrkapitányasághoz érkezett hivatalos jelentés szerint, Csanyon megszűnt a lépfene vészedelem. A község határát ennek folytan leoldották a hatósági zár alá.

Felolvasorvoskötő: **BÁNFAI LAJOS.**
Társasorvoskötő: **MATÉFFY LÁSZLÓ.**
Kiadótulajdonos: a „Szentes és Vidéke” könyvnyomd

Boreladás.

Tisztán kezelt, jó szegedi boraimat fehér, siller és pirkadt 30—32 korona; vörös 32 koronával hektóját eladom.

László István

Szegeden, Tisza Lajos-körút 67. sz. Polgár-utca 2-ik szám

3—3

Jégeladás.

Kisebb mennyiségben különként 5 fillérért naponta Budai István Kossuth-utcai hentes-üzletében.

Nagyban pedig Freund Simoné kísérő üzletében. 6—3

Hirdetmény.

A Szentes vidéki takarékpénztár tulajdonát képező vásártéri Tóth Árpád féle ház kedvező fizetési feltételek mellett eladó, vagy haszonbérbe kiadó.

Ugyszintén az intézet hivatalos helyisége mellett lévő, eddig Jakó Mihály által bérelt bolthelyiség is azonnal kiadó. 6—4

Az igazgatóság.

Értesítés.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy a kispiacon levő italmérsi üzletemben július 27-től kezdve az igen jó minőségű csongrádi bornak literjét 30 krajcárért mérem ki; ugy az üzletben, mint házhöz kihordva 10 liter véte lenél 28 kr.; két éves őszi barack pálinkának literje 1 ft 40 kr. Barack pálinka 1 ft 20 kr. Tiszta törköly vagy seprópálinka 1 ft 20 kr. literje. Ugyanitt egy utcára nyíló üzlethelyiség kiadó és azonnal elfoglalható.

2—1

teljes tisztelettel:

Ugrai Antal.

Kiadó föld.

Czukor Emil királysági Hunyady-féle 177 hold tanyaföldje haszonbérbe kiadó. Értekezhetni a tulajdonossal III t. 131 szám alatt.

A Gránicz Pál-féle

III. t. 304. számú ház kedvező fizetési feltételek mellett eladó. — Értekezhetni helyben Bugyi János gazdálkodóval és levél által Szilágy Ignáccsal Csongrádon. 2—1

Értesitem a t. közönséget, hogy tűzifám a Tiszán megérkezett.

Szentes, 1902. júl. hó 23.

SZÉKELY JÓZSEF.

7846

1902.

Szentes város polgármesterétől.

Hirdetmény.

Szentes város belterületén új járdák és átvezések építésére, valamint a régiiek javítási munkálatainak szentesi képesített kőműves mesterek általi biztosítására, a polgármesteri hivatalban 1902. évi Július 29-én d. u. 3 órákor zárt ajánlati versenytárgyalás tartatik.

Az ajánlatokhoz 250 korona ovadékat csatolandó készpénzben, vagy ovadékképes értékpapirban.

A részletes feltételek a városi mérnöki hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatokban világosan kifejezendő az, hogy a pályázó a feltételeket magára nézve kötelezőknek elismeri.

Szentes 1902. július 21.

Dr. Mátóffy Ferenc,
polgármester.

Férfiak ingyen kapnak

egy legújabb találmányú gyógyszer, mely az elvesztett erőt visszaadja. Mindazok, akik érte irnak, ingyen kapnak egy próbacsomagot, egy 100 oldal vastag könyvvel együtt, postaszállítványként, jól becsomagolva. A legcsudálatramitöbb csudagyógyszer ez, mely már ezeket megmentett, akik ifjúkori kicsapongások folytán erejüket veszítették vagy ezenközben betegségekert szenvedtek. Ez okból elhatározta az intézet, mindenkinek — aki kéri — egy csomag gyógyszert magyarázó könyveskövel díjtalanul küldeni. E háziaszeret othon gyógyítható a baj és mindenki aki ifjúkori kicsapongások folytán nem bajokban, szellem-gyengeségben (vagy chronicus betegségben, szenved othon gyógyíthatja magát. Ez a gyógyszer közvetlenül ama szervekre hat, melyek erősítésre szorulnak és csudás eredménnyel gyógyítja meg az évek óta állandóan beteget is. Öregek és ifjak irhatnak, az alatt jelzett címen a „tate Medical Institute“-nak, honnan a próbacsomagot díjmentesen azonnal megküldik. Az intézet első sorban azokat akarja megmenteni, akik gyógykezelésük végett othonukat el nem hagyhatják. A próbacsomag is megmutatja, milyen könnyen lehet e borzalmas betegségek-ből othon is kigyógyulni. Az intézet nem tesz kivételt. Mindenki, bárholon magyarul is írhat a gyógyszerért, amire a legnagyobb diszkrétion mellett díjtalanul elküldik neki a próbacsomagot a magyarázó könyvvel együtt. Irton tehát — akinek kell — mindenki azonnal. A küldemény olyan szepen van csomagolva, hogy senki se tudja meg a tartalmát. A erelet így kell megírni: „State Medical Institute, 6901. Electron Building, Fort Wayne, Ind. Amerika. Es minden levél portamentesen küldendő.“

Egyedül valódi angol

Thierry A. gyógyszerész BALZSAMA

Orvosrendőrileg megvizsgálva és jóváhagyva.

A üvegek adjusztálása kereskedelmi törvényszéki mintaoltalom alatt áll.

jobban véd a gyárból, eredeti papirkartonokban való közvetlen megrendelés. 22 kis vagy 6 nagy üveggel 4 korona bérmentve az osztrák magyar birodalom bármely postáállomására Bosznia és Hercegovinába 4 k. 60 fillér. Kevesebb nem küldetik. Szétküldés csakis az összeges előleges beküldése vagy előleg küldése mellett

Miért szenved ön? holt minden, még oly régi sebére is biztos gyógyulást találhat és csaknem mindig elkerülhet minden fájdalmas és veszélyes operációt sőt: amputációt is.

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi rendkívül tisztítóerejű

Centifolia-kenőcsével

mely a sebek gyógyításában és a fájdalom csillapításában felolmulhatatlan. Valódi centifolia kenőcs használható: gyermekgyasok rosszmelegségénél, tejfelvalasztásuk fennakadásánál, mellkeményedésnél, orbáncnál, minden régi sebre, nyílt láb és csontsebre, sósólyas ellen, dagadt labakra, sőt: csontszunál is, utott szurt, lött, vágott vagy zúzott sebenél mindn idegen anyag kihúzására, minden üveg vagy faszalka, homok, sérét, tövis stb. minden daganatnál, kinővésnél, karbunkulussal képződeményeknél, sőt raknál; újszülötnél, körömdaganatnál, kihólyagzásnál, kisebbet lábna, minden égési sebre, fagyra, a betegek felfekvésére, nyakdaganatra, fülfolyásra s a gyermekek ótvárára stb. stb. Szétküldés csakis a pénz előleges beküldése mellett. Bérmentve, csomagolás és szállítóvaléval 2 tégely 3 kor. 50 fillér. Eredeti bizonyítványok egész tömege. Ovakönjünk hatastalan hamisítványoktól és ügyeljük, hogy minden tételen: „Schutzengel Apotheke des Thierry (Adolf) Limited in Pregrada“ van beégetve.

E gyógyszerhasználatnál fölülmulhatatlan: ké: szer soha nincs romlásnak kitéve, sőt minél régibbek, annál értékesebbek és hatásosabbak, így és hőség nem árt nekik, tehát mindenféle idősokban szállíthatók. Csaknem mindig segítenek és gyógyítanak, legalább is az orvos is megérkezéseig. Természetes, hogy soha sem szabad hamisítványokat vagy más íyes ajánlott érték és hatás nélküli, úgynevezett pótszerkeket igénybe venni, melyekért haszontalanul dobjuk ki a pénzt, hanem mindig csak a két jónak bizonyult, szőlő, olcsó, megbízható, e mellett teljesen arimatalmán, közismert szerhez kell folyamodni, miket minden eshetőségre, minden családnak készletben kellene tartani. Ahol valódi minőségben a valódiság minden ismerető jelével nem kaphatók, leggyorsabb közvetlen megrendelést címezni

„Thierry (Adolf) gyógyszerész Limited, Schutzengel-Apotheke“ Pregradában — Rohitsch Sauerbrunn mellett

Központi raktar Budapest: Török J. gyógyszerüzében, Zigrabban Mittelbach S. gyógyszerésznél és Bécsben Brady C. gyógyszerésznél. 52—28